

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОГО ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНІІ ДЕРЖАВЪ АМЕРИКИ.

SVOVODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ГРИ ЦЕНТИ РІК XXX Число 98. Джерси Сіті, Н. Дж., субота, 29. квітня, 1922. VOL. XXX No. 98. Jersey City, N. J., Saturday, April 29, 1922. THREE CENTS

КРАЙНІЯ ПОРА КІНЧИТИ ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ!

ЗАКИДАЮТЬ УБИЙСТВА НА МАЙНЕРСЬКИМ ПРОЦЕСІ

ЧАРЛСТАВН, Вест Верджиня, 27. квітня. — Стейтвий прокуратор почав нині формальне обжалованне першого обжалованого з 23 майнерських юніонних урядників, Вілєма Билларда. В своїй промові заявив він, що прокураторія задуме доказати на розпаві, що страйкуючі майнери справді були зорганізовані повстанне проти стейтвоя влади та що при тим допускали вони страшнія просто заочнія, як убивання безбройних противників та майнерів, противних повстанню.

По промові прокуратора присутній на салі розсправ Джам Луис, голова майнерської юнії, видав заву газетарям, в котрій каже, що прокураторія своїм обжалованнем показує асо слабість своїх закидів.

По скінченню промови прокуратора прочитано імена 1,100 свідків, покликаних обороною, та 275 свідків, покликаних прокураторією; і відложено розсправу до слідующего дня. Лаву присяжних суддів дбрано за несподівано короткй час.

МАЙНЕРСЬКІ ЖІНКИ БЕРУТЬ УЧАСТЬ В СТРАЙКОВІМ ЗАВОРУШЕННІ

ЮНІОНТАВН, ПА., 27. квітня. — Громада жінок, узброєних в ножі, палки, каміння, а передусім в перещ, вилрлася походом до вуглевої майни „Товер Гім Майн Но. 2” і напали на працюющих в ній страйколомів і сторожів, оставших юнією комо помп. Коли жінки були заняті дракою з робітниками, надійшли стейтвоя війська. Жінки звернулися проти жовнірів і стеміли з ними на кілька мінут. Жовніри арештували при тим три жінки та шукають за це лятьма другими, щоби їх теж арештувати. Поілійній суд покарає кожду арештовану грошаню в сумі 10 долларів і засудує на кошти.

Підчас бійки между жінками та сторожами копальєв кілька робітників дістало поважної побои, а декотрі набралися першу в очі. Декотрі з них тимчасово посаліли.

Се вже другий напад цього рода в конессьяльським округу коксового вугля.

ЮНІОНІЯ ОРГАНІЗАТОР ПОЗИМАЄ УРЯДНИКА

СОМЕРСЕТ, ПА., 27. квітня. — До сього міста, котро лежить в неюніонім майнерським округу, приїхало недавно двома майнерських організаторів. Коли вони почали організувати скебууючі майнери, берджес (голований адміністраційній урядник в інкорпорованім місті або округу в Пенсильвані) Собер приказав їм вивонитися з міста, загрозивши в противній разі арештованнем. Один з них справді відїхав, але другий лишився і далі робив свою роботу. Його справді арештовано на приказ берджеса Собера, і він пересидів кілька годин, заким його адвокат добув його з тюрми.

За пару днів опісля берджес Собер дістав позов на 10,000 долларів за безправне арештованне юніонного організатора. Показується пртім дуже цікава історія: позовником є Павєрс Генгула, син відомого редактора та успішного діяча Нормена Генгула. Павєрс написав вже кілька книжок про життя майнерів ще до великого страйку. Перед самим страйком він працював під прибарним іменем в котальєх, а з розпочаттем страйку він став організувати неюніонних робітників.

ДОМАГАЮТЬСЯ ПОКИНЕННЯ ГАТІ

ВАШІНГТОН, 27. квітня. — „Товариство Заграничної Політики” в Нью Йорку внесло в департамент, стейту острій протест проти дальшої окупації гаїтської республіки Злученими Державами та зажадало від американського уряду безпрозволочного відкакування своїх військ з острова та віддання всего уряду в руки краєвого населення.

Протест, підписаний цілим рядом вязычних правників, закидає, що американський зряд острова являється нарушением американської констатції, договорів та мексинародного права.

СВЯТКУЮТЬ РІЧНИЦЮ УРОДИН ВЕЛИКОГО АМЕРИКАНСЬКОГО ГЕНЕРАЛА

ВАШІНГТОН, 27. квітня. — Тут відзначають нині з рідкою урочистістю 100-літній річницю уродин американського генерала Грента, провідника військових стейтій в горожанській війні з полудневиими стейтями. Головоюю частию урочистості було відсьонованне генералови величезного памятника. При відсьонованні його генералю президент Гардінг та другі визначні Американці. Палага послів та сенат ухвалили однодуєву перерву, щоби взяти участь в параді.

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ ВИЗНАЮТЬ ЄГИПЕТ

ВАШІНГТОН, 27. квітня. — Департамент стейту подав нині до публичного відьому, що він визнає незалежність Єгипту під управою нового короля, якщо Америкі буде признана така сама права, як вона мала досі.

Американський уряд вислав нині до Каїро, столиці Єгипту, спеціальну дипломатичного агента, котрий має предложити єгипетському кооролью американське визнання.

ВЕЛИКИЙ ПОЖАР ЛІСВ.

В повітах Оушен та Монмайт в стейті Нью Джерси лютували в середу й четвер великі пожари лісів, котрі наробили шкоди на яких три мільйони долларів. Пожар знищив яких 150,000 акрів ліса та чагарники. Коли пожар вивбух в середу на північ від міста Лейкууд, загально сподівалися, що ліси не будуть горіти дово, але що вони в найгіршому разі задержуться над котрою рікою, що лежить на дорозі пожежу. Огонь справді притих на хвилю вечером, але коли потім вітер змінив свій напрям, подумні розгорілися наново і пожар став знов ширитися, сам разор в противну сторону, як передає. За четвер пожар посунався яких десять миль зловж фронту, дового в ріжних місцях від дох до лятьох миль. В своїую пожеду він пожар кілька фермерських мешканців та столот, положених кололісу. Проти нього боролися пнад тисячка огневих сторожів з усіх сусідних міст і місточок, і їм вдалося нарешті задержати пожар лише через запалення котх званих пожара „себто випаленне огнем більшого простору ліса, задержуючи на згаріщу дальше поширення огню.

СМЕРТЬ ВІД УКУШЕННЯ ПЧОЛИ

В Колдвел, в стейті Нью Джерси, помер в середу фармер Гарі Коледа, що живе які чотири милі від сього міста. Він був в місті і чувся дуже добре. Вернувшись з міста, він став рубати дрова коло хати. В кілька хвилин опісля він вбів до хати, кажучи жінці, що його вжалюла пчола. Жена вийшла мужевн жалю з правого виска, а коли чоловік почав відчувати щораз сильніший біль, вона пішла до найблизшого судина, щоби звідти зателефонувати по лікаря. Тимчасом сестра жіночї почала приказати укушеному зими окуди до ши, котра що далі, то більше спухала. За який час хорий попав в обморюк і помер ще перед приходом лікаря. Корнер (судовий лікар) перевів секцію тіла і ствердив, що небишк помер на удар серця, котро було такє слабє, що навіть зворушення, викликане жалєваннем пчоло показалося за сильним.

ЧОЛОВІК З 8 ЖІНКАМИ.

Ньюйорська стейтвоя поліція арештувала бжула недавно в Локініс одного Джана Леклера. Арештовано його під закидом фальшования чеку. Коли мутька про се арештованне дістала до міста Глаустер в стейті Мессечуєт, вишшли на яв дрібні мессечуєтські поліція почали вже старання дістати з Ньюйорського стейту „Леклера” і поставити його там перед суд за множокість. Каже поліція стейту Мессечуєт, що Леклер за два роки від 1920 до 1922, женився в сьому стейті, що найменше шість разів, а може навіть всім разів. Після розсідлив поліції, дві жінки Леклера вважали жити в місті Глаустер, одна в місті Гардфард в стейті Коннектикут, а одна в Беверлі. Він сам женився теж в містах: Вотерган, Скенектеді, Сейлем, Покініс та Дітройт.

ВІЙНА А ПАРАДА.

Французський генерал Жорф, котрий приїхав недавно до Нью Йорку, сам звинитися на урочистості в память американського генерала Грента, який святукувано у великій Тавн Гол. Перед самим свитом генерал видав листа уряджуючим святю, в котрім перепоручав їм за свою неприступність. Писав він в листі, що параді, моровлені на його привітанне, поруудували його так, що він нияк не може прибути на святю в честь генерала Грента.

БУДУТЬ ВЖИВАТИ БЕЗДРОТНОГО ТЕЛЕФОНУ В БОРОТЬБІ З ЗЛУЧИНЦЯМИ

Стейтвоя поліція Пенсильвані подає до відьому, що вона постановила вживати бездротного телефону в боротьбі проти злочинців. В тій цілі злучилися поліційні відьили 35 пельсильванських міст та округів. В Гаррисбургу, столиці стейту, уряджують центральну стацию для відібравня відсток. Стейтвоя поліція, дістаючи відсток по злученій, зараз дістає знати телефоном всім містам, що стюють в звязку з центральною стациєю. На уладженне стациї поліція дістала чартер від федерального уряду. Отворенне огншій відбудеться урочисто на протій тиждені.

САМОУБИЙСТВО АВТОРА.

В Нью Йорку поновив в середу самоубийство Фредерік Вен Ренселер Дей, котрий зробив собі певного рода славу як автор американських детективных оповідань, писаних за вір підобіж оповідань Ангтатіана Коуана Дойла. Дей сам при смерті 61 літ, а причиною його смерти була матеріальна руїна, яка стрінула його на старій літї мимо сього, що в сьомі життю наивав він 1,076 оповідань, в котрім, як він самий подає, є коло 40 мільйонів слів. Перед смертю Дей написав до кількох приятельєв листи про свій намір, і декотрі з них зараз поспішили до його мешканця, щоби забопітити розпузливому виникови, але притійлий вже запізно.

КЛОПІТ ЗА ОСТРОВ ВРАГЛІ.

Остров Вранглі, котрий лежить далеко на північ від Гибриду, а котрий недавно обняв англійський дослідник підбрюговних околиць Стефансон в англійське posiadанне, стане незаводою предметом поважної вимини дипломатичних кругів между Англією та Злученими Державими. Департамент стейтвоя вже приготував ноту до Англії, в котрій зверне Англії увагу, що сей остров був взятий в американське posiadанне ще 41 літ тому назад.

ВИДРЕБАЛИ ПЕРЕДПОПОВІ ДУМКИ ПРО ФОРМУ ЗЕМЛІ

Як доносить „Ле Беркшер Інвінг Ірег”, що виходить в Лінчфілді, Мессечуєт, о Іван Думич, парюх української римсько-католицької церкви св. Івана Христителя, має відити про те, чи справді земля округла, як се вчує нині в школах усіх культурних країв. Як каже загада чапосний, о Думич заступає противний погляд, сиюкуючися доказами, що земля не кругла, але плоска. В своїм відчиті він послудуєвся як доказамо мапою земної кулі, кажучи, що земля не може бути округла, коли ріки пливуть „вгору” до рівниці, а потім поза рівнік дає „вгору”.

Подаючи сю вістку газета не вважала навіть за відповідне зазначити своєї опінії про думку пролетганта або про нього самого.

АРЕШТУЮТЬ ЧЛЕНІВ КУ-КЛУКС-КЛЕНА

Суд в Лос Анджелєс в Каліфорнії видав варан на арештованне кількох членів потайної Організації Ку-Клукс-Клена, котрі мали брати участь в недавнім нападї на дім одного Американи, підчас котрого поліційній урядник забив одного учасника нападу і ранив тяжко його сина.

МАЗУРСЬКА СПЕЦІАЛЬНОСТЬ.

В селі Опольника коло Ленчиці жила родина Сюдіз з зятєм Ставчином, чоловіком Марини. Сюди, в одній хаті, Ставчин жив у незгоді з жінкою і з її ріднею; одного дня ридився ковала Коморовського, як би вярзти з жінкою розвід. Коморовський обняв його „лати ривів”, зажадав лише 20,000 млі і револьвера. Коли Ставчин випустив „гонорар” і дав револьвер, застрілив на смерть старих Сюдізів, астрівши на смерть старих Сюдізів і їх сина Станіслава та ранив тяжко молодшого 13-літнього синка і Маріяну, а відте, що „давав розвід”, не можуть звайти.

СХІДНА ГАЛИЧИНА, БЕСАРАБІЯ І ВІЛЬНЯ ПРИЧИНОЮ НЕДАЛЕКОЇ ВІЙНИ У СХІДНІЙ ЄВРОПІ

ЛОНДОН, 27. квітня. — З приводу вчерашньої промови премєра Лойда Джорджа в англійських дипломатичних кругах говорять тепер про небезпеку будущей війни у Східній Європі.

Са війна, як кажуть, може вивбухнути через Польщу і Румунію, а саме іза тих чужих земель, які вони загорнули під свою владу, се є іза СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ, БЕСАРАБІЇ І ВІЛЬНИ.

СХІДНА ГАЛИЧИНА, яка після національності належить до України, тепер належить, за згодою альянтів під хваледною адміністрацією Польщі, яка хотіла би сей край задержати при собі яко польську провінцію. Одначе в певною річню, що Україна і Росія за Галичину вимунуться.

БЕСАРАБІЯ Росія не зрідкає; хотія альянти згодилися, з ріжними засторгами, аби Румунія її заняла. ВІЛЬНУ з округом вже більше року Польща держить під своєю окупацією. Невдаво вона хотіла проголосити власне право до Польщі, але здержалася з тим актом іза проучення сті сторони Великої Британії, до якого опісля прилучилась також Франція і Італія.

Отже є небезпека недалекої війни іза границь Польщі і Румунії, а власиво ЗАДЛЯ ОСВОБОДЖЕННЯ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ, БЕСАРАБІЇ І ВІЛЬНИ.

Тому годі тепер говорити про забезпечення мира і границь держав, коли не вирішиться передвїсьм границь Польщі і Румунії та державного становнича Східної Галичини, Бесарабії і Вільни.

Промову премєра Лойда Джорджа розуміють тут в сей спосіб, що його осторога про недалеку війну на Сході Європи мала на увазі передвїсти Східну Галичину, Бесарабію і Вільню.

ХОТЯТЬ УНЕВАЖНИТИ ПОЛЬСЬКО-БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ РИСЬКИЙ ДОГОВІР

ГЕНУЯ, Італія, 27. квітня. — Англійські, французькі і російські делегати обговорюють справу признання границь і умов, щоби держави в Європі 10 літ взаімно на себе не нападали.

ПОЛЬЩА заявила їм, що годиться НА СЕ, як ГЕНУЄВСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ ПРИЗНАЄ ВАЖНІСТЬ РИСЬКОГО ДОГОВОРУ З 18. МАРТА, 1921.

ОДНАЧЕ ЖАДНА ДРУГА ДЕРЖАВА НА СЕ НЕ ГОДИТЬСЯ.

Ведна Британія каже, що риський договір є цілком певною причиною недалекої війни і тому домагається пересунення східних границь Польщі на захлі.

ФРАНЦІЯ Є ПРОТИ РИСЬКОГО ДОГОВОРУ, бо не хоче брати на себе зобовязань боронити риських границь Польщі проти Росії.

Також Росія є проти риського договору, бо каже, що Польща її накинута свій договір силою.

ПОЛЬСЬКА ДЕЛЕГАЦІЯ БАЧИТЬ, ЩО П СХІДНІ ГРАНИЦІ НЕ УДЕРЖАТЬСЯ, і що з нині не може бути 10-літнього перемного договору в Європі.

СХІДНІ ГРАНИЦІ ПОЛЬЩІ І РУМУНІЇ БУЛИ БІ ЗМІНЕНІ, АКБИ ПРИЙШЛО ДО ПІДПИСАННЯ 10-ЛІТНЬОГО ДЕРЕМИРЯ В ЄВРОПІ

ГЕНУЯ, Італія, 27. квітня. — Паші 10-літнього перемирія в Європі залив чассью-словашський премєр др. Едвард Бемеш. На нього годиться Велика Британія, Франція, Італія, Німеччина і Росія.

Покиньо ще не годиться Польща і Румунія, бо ХОДИТЬ О ВИРІВНАННЄ ІХ СХІДНИХ ГРАНИЦЬ, ЗАКИ СЕЯ ДОГОВІР МІГ БІ ЗАБЕЗПЕЧИТИ ІХ ГРАНИЦІ. Але всі держави поєсли би жерти для ізає загальному миру в Європі, отже я Польща і Румунія мусили би згодитися на пересунення їх старих границь на захлі.

„УЛЬТИМАТ” АЛІАНТІВ РОСІЙСЬКОЇ ДЕЛЕГАЦІЇ В ГЕНУІ

ЛОНДОН, 26. квітня. — Альянти мають завтра предложити Москалин в Генуї „ультимат”, в якому домагають-муть відьовдані на отсах 4 питання:

1. — Сллатя воєнних догвів альянтам, в шлюсти, або із зменшенням, згідно із спроможністю Росії платити.
2. — Сллатя передвїстних царських догвів, з можливою мораторією (відложованне речення сллати).
3. — Відложованне за всі страги чужинських горожан в Росії.
4. — Принеренне чужинським горожанам їх власности в Росії.

СТРАЙК ПРОТИ МІНІАРИЗМУ В ІРЛАНДІ

ДАБЛІН, столиця Ірландії, 24. квітня. — Нині в шість поудней ірландій був одновітний загальній страйк, яко протест проти новановані і терору двох ірландських військових груп в Ірландії.

Ірландське робітничтво домагається спокою і цивільної горожанської влади.

ЗА ПОЛОВИНУ ВСТУПНОГО ПРИЙМАЄСЯ НОВИХ ЧЛЕНІВ ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ. ОБЕЗПЕЧЬТЕ СЕБЕ І СВОЇ РОДИНИ.

СВОБОДА (LIBERTY)

FOUNDED 1892

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 88 Grand Street, Jersey City, N. J.

Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing special rate of postage provided for in Section 1108 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

Subscription rates table with columns for One year, Six months, Three months, Foreign and Jersey City Rates, and Per capita rates.

Telephone: 'Свобода', 486 Montgomery, York, У. Н. Кома: 1888 Montgomery.

3 Канада належить вислати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Address: "СВОБОДА", 88 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ВЕРЕСЬ ПРО ПІЛЬСЬКІ ПАРТІЇ НЕ ЗВОЛКАЙТЕ З ДОВЕРШЕННЯМ ПОЗИЧКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ! ПОДБАЙТЕ, ЩОБИ ПОЗИЧКА УВІНЧАЛАСЯ УСПІХОМ В ОЗНАЧЕНОМУ ЧАСІ!

УКРАЇНСЬКА ПРЕСА В ПОЛЬСЬКІМ ЯРМІ.

(Від власного кореспондента).

УКРАЇНСЬКІ ТЕЛГРАМИ НА ГЕНУЕНСЬКУ КОНФЕРЕНЦІЮ.

ЛОЙД ДЖОРДЖ І ГАЛИЦЬКА ДЕРЖАВА.

В минулу середу говорив в Генуї до представників британської й американської преси британський прем'єр Лойд Джордж про грізне політичне положення в Європі. Він казав, що Європа стоїть на передодні нової війни, бо через те, що альянська побіда перемінлася в переслідуванням інших народів, приїде пірмя покровиджених.

Недавно писав я Вам про те, що польські власті заборонили видавати щоденний часопис "Українську Трибуну" в Варшаві. А тепер нам подати до Вашої відомості нову заборону: польська дирекція поліції у Львові заборонила видавати український щоденний часопис "Вперед", орган української соціально-демократичної партії, якого останнє число вийшло 31 марта.

З приводу цих двох заборон хочу Вам подати хроніку заборони української преси польським правительством від початку польського наїзду на українські землі.

Занявши 22 листопада 1918 р. столицю української Галичини, Львів, польське правительство заборонило видавати два найстаріші українські часописи: органи української національно-демократичної (тепер нагородно-трудової) партії, найбільшій з усіх українських партій Галичини: щоденний часопис "Діло" і тижденьний часопис "Свобода".

Цей 1919-й рік польські власті не дозволили ani видати видання "Діло", ani видати часопис "Свобода", ani видати часописи інших українських партій. Тому проти них звернулася лють польських грабників-бараківників, які після заняття Львова розбіжничі банди польських жовірів зруйнували видальничі будівлі "Діла" і "Свободи", а за тиждень "Вперед" перенесли в редакцію в скарпені, запечатили редакцію і друкарню, а співробітників, які друкарні дістали їх у свої руки, арештували.

Аж з початком 1920 р. українська народно-трудова партія дістала дозвіл видавати щоденний часопис "Громадська Думка". Та вже в вересні 1920 польські власті заборонили її видавати. Замість "Громадської Думки" почала виходити в жовтні 1920 р. "Українська Думка", однак вже в листопаді 1920 р. її польські власті заборонили. Треба було ждати кілька місяців, поки замість неї вийшли в листопаді 1921 р. дозволили видавати "Український Вістник". Рівночасно одержано дозвіл видавати тижденьний часопис "Батьківщину" (замість "Свободи").

Та після замаху Федка на Пільсугського обоє ці часописи знову заборонено. Аж в липні цього року дозволено знову видавати щоденний часопис "Громадський Вістник". Замість "Громадської Думки" і "Української Думки" майже щоденним конфіскаціям. Так само теперішній "Громадський Вістник" майже щодня є конфіскований.

Так представляється доля преси української народно-трудової партії під польським ярмом. Тепер переїду до преси української соціально-демократичної партії.

Українська соціально-демократична партія дістала від польського правительства вугорських справ дозвіл видавати щоденний часопис "Вперед". За цей дозвіл постаралися партія, щоб на видак покриття "Вперед" могли зарезервувати інші часописи. Однак тепер після закриття "Вперед", польська поліція у Львові заборонила видавати "Вперед".

З початком 1920 р. почали бути виходити у Львові два українські часописи клемкальського напрямку: щоденний "Нова Рада" і тижденьний "Правда". Та хоч Польща так величезно своє католицизм, однак польська поліція швидко об'її українські часописи заборонила, бо хоч вони були католицькі, то при тім були українські.

Далі треба згадати, що після замаху Федка на Пільсугського польська поліція у Львові заборонила видавати безтурботний тижденьник "Визволення".

Вікни можна би навести цілий список часописів, які зовсім не повинились, бо польська поліція не давала дозволу на їх видавання.

Таке положення української преси під польським ярмом у Галичині.

На тих землях Великої України, які опинилися під польським ярмом, польське правительство зовсім не дозволяє на українську пресу. На цім великим просторі Волині, Холмщині, Підлянці не виходить ani один український часопис.

Тільки в Варшаві виходила від весні 1921 р. "Українська Трибуна". Вона, як відомо, стоїла на становищі договору Польського правительства з польським правительством і тому польська поліція в Варшаві не дозволяла. Та як тільки вона почала критикувати вироки Польщі супроти Петлюри і подавати факти грабницького польського режиму на українських землях, — її заборонено. Про свою заборону писав я докладно і тому на сім місці тільки коротко згадаю про неї.

Була відомість, що замість "Української Трибуни" буде виходити в Варшаві "Нова Трибуна". Однак по найновішій відомості справа видання "Нової Трибуни" зустріла такі труднощі, що нема надії на її виходити. Іншими словами: польське правительство не хоче допустити до видання українського часопису для Польщі, який Польща зарбувала на собі.

Таким чином у теперішній хвилі на всіх українських землях під польським ярмом виходить тільки один український щоденний часопис: "Громадський Вістник" у Львові. Чи це так, — залежить від самої польської поліції у Львові.

Такий стан української преси під польським ярмом.

Польський цар здався десяти місяцями українського народу за Польщу, — не дає йому скаати слова. І не дає йому скаати слова. 8. цвітня, 1922. Д-р Михайло Лозницький.

Український Народний Союз вислав 12 с. м. слідууючу каблетраму:

Three hundred and twenty local Assemblies all over the United States organized into Ukrainian National Association, Inc. at Jersey City, New Jersey, are respectfully attending the Conference in Genoa to critical economic condition of East Galicia STOP Polish military occupation has wrought economic ruin in the country We petition Conference to terminate Polish occupation and let Galician people work out the economic restoration of their country free and undisturbed STOP We respectfully demand that Poland restore East Galicia to be returned to Constituted Ukrainian National Assembly of East Galicia under Dr. Eugene Petrushevich.

Y. KASHYANSKY, Sec. 83 Grand St. Jersey City, N. J.

Редакція "Свободи" вислала 12 с. м. слідууючу каблетраму:

We beg leave to observe that economic readjustment of Eastern Europe is impossible without rehabilitation of Ukrainian Galicia and that reconstruction of Galicia is impossible so long as Poland remains in occupation of the country. We beseech Conference to urge Polish occupation of their motherland and respectfully demand recognition of East Galicia independence under presidency of Doctor Eugene Petrushevich.

Ukrainian Daily "Svoboda", Jersey City, N. J.

Українська громада в Пасаді, Каліфорнія, вислала 14 с. м. слідууючу каблетраму:

Two thousand natives of East Galicia residing in Pasadise, New Jersey, and members of Ukrainian Greek Catholic Church of Saint Nicholas vehemently protest against continued Russian occupation of their motherland and respectfully demand recognition of East Galicia independence under presidency of Doctor Eugene Petrushevich.

LEO LEWICKY, Factor; JOHN CHOVANETS; ADAM YANUSHCHAK; MICHAEL TABACHNIK; PHILIP GULKA, Trustees.

Товариство Просвіти в Нью-Йорку вислало отсю каблетраму:

Ukrainian Educational Society, New York City respectfully exhorts Conference to facilitate rehabilitation of Poland by having Polish occupant removed from country.

PETER PROKOPIV, Pres. ALEXANDER ATAMANCHUK, Sec.

Товариство Вілнй Козаки міста Львова в Нью-Йорку вислало отсю каблетраму:

Economic Conference, Genoa, Italy. Free Cosacks of Lembov Society New York City begs to direct attention

Вільнянська газета "Беларуський Звон" з 18. марта с. р. наводить слідууючі факти утиску зі сторони польської влади:

"В селі Підлісся, Горольської громади, Невескського повіту, арештувала поліція селян Івана Яновича і Володимир Гусаків, яких сильно побито. Арештовано їх тому, що читали легальні білоруські книжки і газети. Обоє замкнено в Невескській тюрмі.

"По тісарній причині переведено в сусідні села ряд ревізій у поля, що читали білоруські легальні газети. За ті "проступки" оголошено їх болшевиками.

"Тесаме було причиною, що в селі Нова Веска побито до смерті братів Д. К. Валенських. У всіх Білорусії переводити поліція трис арештованим, при чому шукається бунтівно за оружжя. При тій нагоді побито в м. Городку братів Пармачовичів, які подавалися на шапхот за Білорусію.

"В Османнах арештовано кингара Тарчевського і сконфісковано всі білоруські книжки, які находилися в кингарі.

"В Венескській громаді Османського повіту арештовано за чисто культурницьку роботу 15 людей, між ними 3 учителів".

Газета питається, чому се все робиться? Даячого послі поступування на білоруських землях, киче автор:

"Нехай знають всі, що не діявляється на догвор про Лігу Народів, який підписали Падеверський і Дюмбський, — Польща позбавила цілу білоруську націю її національних ір! Нехай знають, що польський "похід на Схід" далеко поплив за собою, своїх німецьких учителів-ганатистів!"

СІ слова британського прем'єра вказують, що він хоче, АБИ ГЕНУЕНСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ ВИЗНАЧИЛА СТАЛІ ГРАНИЦІ НОВИХ АБО ОВНОВЛЕНИХ ДЕРЖАВ В ЄВРОПІ.

Він згадає, що держави від Балтійського до Чорного моря не мають сталих границь.

Вічисляє, що хотія прийняти границі Румунії, Галичини, Польщі і Литви, то на ділі нема ще стаючої границі німіж ними.

Значить, що прем'єр Лойд Джордж вважає перелісним, що границі ЧОТИРОХ ДЕРЖАВ, то є: РУМУНІЇ, ГАЛИЧИНІ, ПОЛЬЩІ І ЛИТВИ, повинні бути на сій конференції вирішені, і той вирішені так, аби їх задовольни я учасники суперечности, щоби можна говорити про замірнені Європи.

У вирішенні сього становища західної України, значить української Галичини і української Буковини, а також і справа осободження Холмщини, Полісся і Волині з польської окупації та українських частин Бессарабії з румунської окупації і прилучення тих земель до Східної України.

Щодо Литви то ходять безперечно о віддану Литву Вільню з округом, яку Польща держать силою вже більше року.

Якби генуенська конференція вирішила й усталяла границі бодай тільки 4 держав, то є: Галичини, Литви, Румунії і Польщі, то дійсно бодай зробила би для замирення Європи і привернення правильного економічного життя серед її народів.

Зокрема ГАЛИЧИННА має визначені границі в альянських договорах і вона поправді є ОКРЕМОЮ ДЕРЖАВОЮ, а на сором альянства, "лобичанин" вона є вже три роки в злочинній польській окупації.

Увільнення Галичини і злука з нею північно-західної української Буковини була би головною підставою для замирення Середньої і Східної Європи.

Як видно, англійське правительство се розуміє, але правительства других держав, хотія підписувати умови про границі Галичини, цю мовчать.

Та може дійсно генуенська конференція візьметься вже скоро до вирішення цієї справи і прилучити яку до законічен терпіння народу Галичини під злочинним польським наїздом.

Власне слова Лойла Джорджа дають підставу до такої надії.

Нам тільки треба сказати се тепер свою справу як найшлішнійше підперти.

Досі пішло вже чимало каблетрам від України в Америці і в Канаді на генуенську конференцію, а в НАЙБЛИЖИЙ ДНХХ повинно се піти більш.

Заговорім голосно, аби почули нас ті, що хотять без нас рішати про нас.

ЗАМІТНЕ ПРИВІТАННЯ.

Коли сими днями до міста Нью-Йорку приїхав французський генерал Жофр, ніойорський мейор міста витяг його урочисто промовою, в котрій межн інших сказав таке:

"Я маю надію, що шедрість французького народу останто побудить над грубою та воєничною політикою, яку тепер ведуть деякі французькі політики, котрі певно не являються висловом справжнього французького національного настрою."

З УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МУЗЕЮ У ЛЬВОВІ.

Львів, 5. цвітня, 1922. Високоповажано! Українському Народному Союзови в Джерзі Сіті, Н. Дж. Управна Національного Музею складає вираз щирих подяк за дар 50 дол. на видання цього музею, переказаних через Земельний Банк Гілотенський у Львові.

Видання музейні будуть вислади ВН. Союзови після Великодні.

Приміть вирази нашого глибокого поважання.

Гайрон Свенцицкий, управитель.

ЛЮБИ, ДІТТИНО...

Люби, дитино, кохай, дитино, Ті ризну землю, де ті зроста. Пі свою біленьку в складу хатини. Що зов в віночок се одганя!

Люби, дитино, кохай, дитино, Свій зов безладний, свій рідний край. Де-б не зайшла ти в яку жупу. Вес, край рідний на душі май!

Люби, дитино, шануй, дитино, Як мотухну на край села. Бо знай в Україні, що в Україні, Стримаєш як сотня там полкає!

Люби, дитино, кохай, дитино, Бі ти мотухи, дитино в полі. Усе, що бачиш, то Україна — То наша люба, рідна земля!

Вільяна Остап.

В КОЖІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНА МАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС "СВОБОДА".

